

(Lovforslag nr. L 234).

20) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om den kgl. grønlandske handel.
(Lovforslag nr. L 235).

21) Forespørgsel til miljøministeren:

Forespørgsel af Askjær Jørgensen (FP) m. fl.
(Forespørgsel nr. XXVI).

22) Spørgsmål til ministrene.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Udvalget om fysisk planlægning har afgivet:

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om etableringsmuligheder for nye virksomheder i ikke-udnyttede landbrugsbygninger m. v. (Af Ernst Schmidt m. fl.). (Beslutningsforslag nr. B 62).

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret over landsbyernes udvikling. (Af Aksel Pedersen m. fl.). (Beslutningsforslag nr. B 63).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af:

Forslag til lov om vandforsyning m.v.
(Lovforslag nr. L 143. Fremsat 10/1 78. Første behandling 27/1 78. Betænkning 17/5 78).

Der var stillet 19 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om vandforsyning m. v.

(Lovforslag nr. L 144. Fremsat 10/1 78. Første behandling 27/1 78. Betænkning 17/5 78).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Taanquist (S):

Der er stillet en række ændringsforslag til lovforslaget dels af ministeren, dels af udvalgets flertal, og hermed har man imødekommet næsten samtlige de ønsker om ændringer, der har været fremført under udvalgsbehandlingen.

Det kan specielt nævnes, at grundejere, hvis ejendom ligger uden for et almindeligt vandforsyningsområde, kan indvinde vand på egen grund til husholdningen, og at retablering af en brønd eller en boring, der bryder sammen, kan udføres inden for en radius af 5 m fra den hidtidige boring uden tilladelse, hvis det er nødvendigt for at opretholde en bestående vandforsyning. Der skal dog indgives anmeldelse til den myndighed, der har givet indvindingstilladelsen.

Endelig har dambrugerne fået udvidet åremålet for bestående tilladelser til 25 år.

Selv om de fleste ønsker, der er fremkommet under udvalgsarbejdet, som nævnt er imødekommet i ministerens og udvalgets ændringsforslag og resten er imødekommet ved formuleringen i betænkningen, har fremskridtpartiet alligevel opretholdt en del af sine ændringsforslag. F.eks. er fremskridtpartiets ændringsforslag nr. 11 fuldt ud imødekommet ved ministerens ændringsforslag nr. 12.

Man kan vel nok undre sig over ændringsforslag nr. 1 fra fremskridtpartiet, der er i direkte strid med dansk retspraksis, idet man vil give private vandværker samme rettigheder som kommunalt drevne, herunder retten

[Taanquist]

til at ekspropriere til vandindvindingsformål. Det kan forbydes, at der netop fra den side i salen skulle komme forslag om at udvide retten til at ekspropriere, således at også private skulle kunne ekspropriere.

Jeg skal anbefale, at man stemmer imod fremskridtspartiets ændringsforslag, og at man stemmer for de af ministeren og udvalgets flertal stillede ændringsforslag.

Askjær Jørgensen (FP):

Vi har haft et langt og meget grundigt udvalgsarbejde om den nye vandforsyningslovgivning. Det er rigtigt, at miljøministeren har imødekommet os på en lang række områder, og det er vi naturligvis tilfreds med. Vi er også tilfreds med, at man gik ind på at beskytte ejendomsretten i videre udstrækning, end der var lagt op til med lovforslaget i dets oprindelige skikkelse. Vi er naturligvis stadig væk af den opfattelse, at loven bliver bedre, hvis man vedtager de ændringsforslag, som vi har opretholdt en begrænset del af i forhold til de oprindelige ændringsforslag, vi har fremsat. Jeg skal naturligvis anbefale tinget at stemme for disse ændringsforslag, men skal glæde miljøministeren med, at vi vil stemme for lovforslaget ved tredje behandling, uanset om alle vore ændringsforslag bliver vedtaget eller ej.

Brøndlund Nielsen (V):

Jeg håber, at der med den vandforsyningslov, der nu formodentlig vil blive vedtaget med et meget stort flertal, vil blive opnået baggrund for en fornuftig styring og ordening af vores vandforsyningsforhold uden for megen administration, indgreb og regulering, hvor det ikke er nødvendigt.

Vi betragter fra venstres side den lovgivning, der her skal gennemføres, som en klar forbedring i forhold til det oprindelige lovforslag og også på en række punkter i forhold til de bestående regler. Vi lægger f. eks. i den henseende megen vægt på, at der ikke er sket en gentagelse af den regel, der er i den eksisterende lov om, at man skal tilstræbe, at al vandforsyning går over på det offentlige, men at private vandværker fortsat kan udfylde en rolle i vandforsyningen, hvad de jo har gjort på en særdeles god måde.

Jeg vil også understrege, at det i betænkningen er tilkendegivet, at det, med den indseende og den godkendelsesmyndighed miljøministeriet har, ikke tilsigtes, at man skal gå ind i en decideret detailkontrol og indblanding i enkeltheder i vandplanlægning og vandforsyning.

Jeg lægger også megen vægt på de to paragraffer, hvor der er tale om ændringer, dels således at det stadig væk er muligt at opretholde fri ret til vandforsyning, hvor man ikke ligger inden for et vandværks naturlige forsyningsområde, dels – og det mener jeg er en meget vigtig regel – den regel, der foreslås i § 21, hvorefter det til enhver tid er muligt for en grundejer at etablere en brønd eller boring inden for det område, hvor der hidtil har været boret. Jeg mener, det er en meget væsentlig regel, også for at alt dette her skal kunne virke på en smidig og god måde i fremtiden.

Fremskridtspartiet har her som i andre henseender stillet et ændringsforslag, der ligesom mere uddyber problemstillingen, men her lægger jeg også megen vægt på, at jeg bemærkede, at regeringspartiets ordfører udtalte, at dette ændringsforslag nr. 11 var fuldstændig dækket af det ændringsforslag nr. 12, som ministeren her stiller med udvalgsflertallets tilslutning.

Vi har også haft mange drøftelser i udvalget af holdningen til dambrug, og her er vi fra venstres side tilfredse med det, man er nået frem til. Der vil i de bemærkninger, jeg har sagt om fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 11 ligge, at det er overflødigt at gennemføre det, når det fuldstændig er dækket af det, der i øvrigt gennemføres.

Ellers må jeg sige om de ændringsforslag, fremskridtspartiet har stillet, at vi synes, der kan være et rigtigt sigte i det, men vi finder altså, at den helhed, som loven nu vil blive til, gør, at vi ikke vil stemme for disse ændringsforslag, men stemme imod dem. Det er ikke udtryk for, at vi i og for sig er modstandere af de tanker, der er i dem, men vi finder altså, at de i vidt omfang er tilgodeset.

Jeg vil også godt lige nævne, at vi fra venstres side har givet udtryk for det synspunkt, at man bør undgå en overdreven centralisering og regulering af vandforsyningen i hovedstadsområdet. Det har ingen rimelig grundelse, hvis man her i dette område vil til at forsøge at gennemføre en hel masse over-

[Brøndlund Nielsen]

flødige reguleringer. Det kan ikke være begrundet i prisforskelle, idet den omfattende undersøgelse, der har været iværksat, jo viser, at de relative prisforskelle er særdeles beskedne. Vi lægger også vedrørende det østdanske område megen vægt på, at der nu gennemføres regler, der indebærer, at man ikke længere kan ødsle med vandet her i hovedstadsområdet, mens man pumper det op for næsen af folk, der mangler vand ude i det sjællandske landområde.

Så vil jeg godt lige nævne en anden lille paragraf, der går ud. Det er den bemyndigelse, ministeren har haft til at fastsætte en autorisationsordning for brøndborere. Det er en adgang, ministeren ikke har benyttet, men jeg vil dog lige gøre opmærksom på, at denne paragraf nu forsvinder på et tidspunkt, hvor flere og flere erhverv bliver reguleret og autoriseret, og hvor der bliver pligt til hovederhverv, og hvad ved jeg; dér synes jeg, det er glædeligt, at vi her går et lille bitte skridt i liberal retning.

Vi er altså tilfredse med de ændringer, der er kommet igennem i lovforslaget, og med det brede forlig, som jeg forstår der også hermed er indgået omkring denne lovgivning.

Grove (KF):

Fra konservativ side er vi også tilfreds med det resultat, vi har fået ud af et, jeg tror nok vi kan sige meget grundigt udvalgsarbejde. Vi har gennemgået mange ting, og skal jeg fremhæve noget, vi især har fået foredrag om, er det jo nok dambrug. Men resultatet med hensyn til dambrugene er også tilfredsstillende, for nu kan de da i hvert fald fortsætte de næste 25 år efter denne lovgivning.

En anden ting, vi lægger megen vægt på, er den ret, som enhver grundejer fortsat har til at indvinde vand på sin grund, såfremt han ikke ligger inden for et offentligt vandforsyningsområde. Vi lægger også megen vægt på, at vi har fået den bestemmelse væk, at offentlige myndigheder skal kontrollere reparationer og være med til at planlægge, hvordan man laver sin egen vandforsyning. Det har vi fået ud, sådan at man har lov til at arbejde på sit eget område. Jeg tror på lang sigt, at denne lovgivning vil vise sig at være betydelig bedre end den lov, den erstatter, og derfor kan vi gå ind for lovforslaget

med de ændringsforslag, der er fremsat af ministeren og af udvalget.

Hvad angår fremskridtspartiets ændringsforslag, gælder, at de som før nævnt heroppefra faktisk på mange områder dækkes af udvalgets ændringsforslag. Men dette, at også private nu skal have lov til at ekspropriere, mener jeg også er noget usædvanligt. Vi går aldrig ind for sådanne ekspropriationer, og det plejer fremskridtspartiet vel normalt heller ikke at gøre. De var også medunderskrivere på lovgivningen om udsættelse af ekspropriationer, og derfor er det egentlig mærkeligt, at de går så stærkt ind for ekspropriationer nu.

Prehn (CD):

Miljøministeren udtalte ved revisionen af miljøloven for kort tid siden her i tinget, at der var en vis tradition for, at miljølove blev vedtaget med et bredt flertal. Det lovforslag, vi behandler her, er i høj grad en miljølov. Den grundige udvalgsbehandling har ført løse ender sammen, og vi kan vel alle glæde os over den store tilslutning til lovforslaget, således som det nu foreligger. Centrumdemokraterne vil stemme for lovforslaget med de ændringsforslag, der er stillet af miljøministeren og tiltrådt af udvalget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at jeg måske såvel i som uden for udvalget tidligere har udtalt mig lidt harsk om de små partiers muligheder for at sætte sig ind i digre betænkninger, som fremkommer i dette ting på kort tid. Jeg finder det stadig væk beklageligt, at jeg måtte bruge min pinse for at komme ordentligt ind i denne lovgivning samt i tidligere lovgivning for at se, hvorledes denne lovgivning harmonerer med tidligere, hvilke forbedringer der er.

Når det er sagt, er jeg nødt til at trække mine tidligere harske bemærkninger tilbage og sige, at jeg nu finder, at denne lovgivning, med de ændringsforslag som er stillet af ministeren og udvalget, vil fremtræde som en særdeles udmærket vandforsyningslov, og på den baggrund skal jeg altså meddele, at vi selvfølgelig vil stemme for de ændringsforslag, jeg har omtalt, og at vi også vil stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Waldorff (VS):

Jeg skal ikke komme ind på en mere principiel kritik af forslaget til vandforsyningslov. Det gjorde vi ved førstebehandlingen med en i virkeligheden temmelig sønderlemmende kritik. Når vi alligevel undervejs i udvalgsarbejdet besluttede os for at stemme for dette lovforslag, hvilket vi klart og tydeligt meddelte socialdemokratiet, skyldes det, at den virkelighed, som vi står i i dag, er endnu værre, og at den kommende lov kunne forsyne os med et vist styringsredskab til forbedring af vandforsyningen og fordelingen af vandressourcerne.

Men især blev vi overbevist om, at vi kunne stemme for lovforslaget, fordi det indeholder eller rettere indeholdt nogle helt konkrete forbedringer, f. eks. en tidsbegrænsning af vandindvindingsstilladelser. Disse tidsbegrænsede tilladelser er meget vigtige for en styring af ressourceanvendelsen, idet det ellers er temmelig umuligt at få has på erhvervsinteresser, selv i de tilfælde, hvor det er oplagt nødvendigt af miljø- og ressourcensyn.

Udvalgsarbejdet har vist, at de tidsbegrænsede vandindvindingsrettigheder faktisk var et temmelig centralt punkt, og udvalgsarbejdet blev en ganske interessant undervisning i, hvordan erhvervsinteresser varetages i folketinget. Jeg vil selvfølgelig nødig misforstås – der ligger ikke noget personligt i dette – og ville f. eks. ikke drømme om at antyde, at der var nogen som helst sammenhæng imellem den måde, private vandværker og brøndborere er tilgodeset på, og så hr. Askjær Jørgensens erhvervsvirksomhed eller de helt uhyrlige lempelser for dambrugene og så hr. Kristen Østergaards besiddelse af et dambrug; så enkle er den slags sammenhænge jo slet ikke. Det viser sig alene derved, at netop dambrugenes helt enorme ødelæggelse af naturen er blevet forsvaret til det sidste af Danmarks liberale parti, som hr. Svend Erik Hovmand er medlem af. Han er, så vidt jeg ved, samtidig medlem af Danmarks Naturfredningsforenings hovedbestyrelse. Det er muligvis en forkert oplysning, jeg dér har fået, men dersom den er rigtig, viser det, hvordan man er i stand til at tilsidesætte de interesser, som man privat plejer, når man kommer ind i det høje ting.

Endringsforslaget om dambrugene, som udvider miljøministerens tidsbegrænsning på

indvindingsrettigheder til overfladevand fra 10 år til ikke mindre end 25 år, er det, som får os til at stemme imod vandforsyningslovforslaget, for det er intet mindre end en skandale. Dambrugene er uden for al diskussion en af de allerallerværste forureningskilder for vandløbene, og dermed er de en kilde til forringelse af vandressourcerne; forureningen indskrænker vandløbenes anvendelsesmuligheder.

Derfor var ministerens forslag om en tidsbegrænsning på 10 år et godt forslag. Det kunne have været bedre. Man kunne have tænkt sig et forslag, som sagde, at vandindvindingsrettigheder kun kunne opretholdes, i den udstrækning det ikke var skadeligt eller ødelæggende for miljøet og fordelingen af ressourcerne. Men alligevel var et forslag på 10 år et godt forslag, og det ville vi støtte.

Men netop fordi det var godt, måtte udvalget selvfølgelig også bruge halvdelen af sin tid på at diskutere den borgerlige modstand imod forslaget.

Vores stilling var som sagt klar: vi ønskede at fastholde lovforslaget i den form, det var fremsat af ministeren. Vi undersøgte selvfølgelig, om socialdemokratiet var interesseret i at forsøge at opretholde det i den form, og det var socialdemokratiet, blev der sagt. Hvad sker der så? Der bliver stillet spørgsmål om dambrugene, og ministeren argumenterer udmærket for, hvorfor det er nødvendigt at opretholde tidsbegrænsninger på vandindvindingsrettighederne. Man stiller nye spørgsmål, og ministeren argumenterer stadig udmærket, men nu siger han, at han kan gå ind for, at man udvider det til 15 år, i øvrigt uden begrundelse for, hvorfor det nu er rimeligt at sige 15 år, hvor man før sagde 10 år. Venstre er stadig fuldstændig urokkelig, man agter ikke at give sig en tøddel på dambrugsspørgsmålet. Så dukker den fungerende miljøminister op med et betænkningsskildring, som understreger, at der vil være betydelige betæneligheder ved ikke at forny vandindvindingsstilladelser til en bekostelig og betydningsfuld virksomhed, der er afhængig af tilladelsen. Senere har man strøget det dér med bekostelig, fordi man har set, at man derved kom til at sige en utilsigtet sandhed om dambrugene, nemlig at de i sandhed er bekostelige.

Der var tale om et bidrag til fortolkning, men, sagde man blandt socialdemokraterne,

[Waldorff]

det lå dog tydeligt inden for de rammer, som loven ligesom havde udstukket; der var tale om en præcisering, ikke om en ændring af intentionerne. Ikke desto mindre var man nok temmelig overrasket over dette betænkningssbidrag, der pludselig dukkede op. Det rokker stadig væk ikke venstre, venstre er ubøjelet, mere vil som bekendt have mere.

Der dukker et nyt betænkningssbidrag op. Det præciseres her, at der ved betydende virksomhed forstås f. eks. dambrug. Endvidere præciseres det, at bortfald af tilladelse til eksisterende dambrug forudsætter, at der er sket væsentlige ændringer i de faktiske forhold, der lå til grund ved virksomhedens etablering. Nu er der ikke længere nogen, der hævder, at det her blot er en præcisering af nogle intentioner, som ministeren havde i forvejen. Man er helt klar over, at der ligger en imødekommelse af dambrugernes interesser og af de borgerliges interesser. Venstre er selvfølgelig stadig ikke tilfreds.

Så intervenserer VS med sin fulde parlamentariske styrke og prøver at stille spørgsmålet: ja men er der faktisk ikke et flertal for at bevare lovforslaget, som det er fremsat? Det viser sig, at i hvert tilfælde betydende kræfter i socialdemokratiet er indstillet på at stå fast på det oprindelige forslag. Spørgsmålet bliver nu, hvordan de andre partier stiller sig. SF og DKP er der ikke nogen problemer med, men hvad med det radikale venstre, det plejer jo at være et miljøvenligt parti? Det bliver så antydnet eller mere end antydnet, at det i virkeligheden er det radikale venstre, som er problemet i denne lovgivning. Hvis man kunne få de radikale med, var der et flertal for at gennemføre loven uændret. Det troede man i socialdemokratiet ikke at man kunne, og det kan jeg ærlig talt godt forstå, når man ser på, hvordan hr. Svend Haugaard har ført sig frem i det sidste halve års tid med det ene angreb på miljølovgivningen efter det andet. Alligevel har man svært ved at tro, at det kan stå så skidt til med det radikale venstre, fordums så fordomsfrit og miljøvenligt.

Jeg opfordrer direkte til, at man taler om det, at socialdemokratiet, venstrefløjen og de radikale diskuterer, hvordan de radikale vil stille sig til at bevare lovforslaget uændret. Det bliver desværre aldrig til noget; lige pludselig under et miljøudvalgsmøde dukker der et forslag op om at udvide tidsbegræns-

ningerne til 25 år. Man vil love dambrugerne 25 år til fortsat at ødelægge åerne, og så er det forlig hjemme. VS var de eneste, som protesterede mod det forlig.

Jeg vil godt understrege her, at det drejer sig om betydelig mere end dambrugernes ret til at svine de jyske vandløb til, svarende til 1 mill. personækvivalenter, det drejer sig om nogle principper i miljølovgivningen. De 25 år, der her er stillet ændringsforslag om, bygger kun på én ting, bortset fra det dér med forlig hen over midten, og det er afskrivningshensyn. Jeg mener, det er fantastisk foruroligende, hvis vi herefter skal operere med, at en beskyttelse af nødvendige miljø- og ressourceinteresser kun kan foretages, i den udstrækning erhvervenes afskrivningshensyn er tilgodeset. Det vil for mig at se være nyt, at man får det skrevet ned på papir; én ting er, at det bliver praktiseret i vid udstrækning, men at man direkte her lægger sig fast på, at en tidsbegrænsning ikke må være kortere, end at erhvervene til enhver tid kan nå at afskrive, mener jeg er alvorligt.

Jeg stillede nogle spørgsmål i udvalget: i hvilke tilfælde er tidsbegrænsninger i miljølovgivningen sat i forhold til afskrivningsperioden for virksomhederne? Jeg fik det svar, at i ingen tilfælde findes en sådan umiddelbar sammenhæng imellem tidsbegrænsninger og afskrivningshensyn. Klart nok, fordi tidsbegrænsninger er sat ud fra miljømæssige og ressourcemæssige hensyn og ikke ud fra profithensyn. Dog, siger man i svaret, indgår der selvfølgelig i sådanne tidshensyn det moment, at der må være en vis rimelig afskrivningsperiode, hvis det skulle komme på tale at lukke en virksomhed. Det, der siges her, er, at der alment skal tages, skal vi sige visse rimelige hensyn.

Hvis man læser dette her rigtigt, må man forstå, at tidsbegrænsning på vandindvindingsrettigheder på 10 år, som er foreslået af ministeren, naturligvis har et sådant moment i sig. Man kan jo ikke forestille sig en minister, som foreslår en tidsbegrænsning, der ikke tager en så vigtig ting ind, som han selv siger man skal tage ind. Det ligger altså allerede i de 10 år, at man skal tage det hensyn. Derudover understreges det, at netop forslaget om at tidsbegrænse vandindvindingsrettighederne ikke sigter på, at det pågældende erhverv standses, den pågældende virksomhed efter 10 år skal nedlægges, men netop

[Waldorff]

siger på, at der efter 10 skal kunne ske en miljømæssig, ressourcemæssig og fordelingsmæssig vurdering, sådan at man kan afgøre, om vandindvindingsrettighederne eventuelt fremover skal begrænses med 10 pct., med 20 pct., i form af, at man sikrer noget friland, som er nødvendigt for at opretholde et bare nogenlunde naturligt vandløb.

Alligevel lægger man sig fast på 25 år, et tal, som bliver slynget ud på bordet i udvalget, fordi der er nogen, der tilfældigvis ved lidt mere om denne virksomhed end andre, og det bliver uden videre taget op af socialdemokratiet. Der ligger intet andet hensyn, ingen saglig begrundelse for de 25 år; der er kun den ene interesse at lave forlig hen over midten.

Jeg vil gerne understrege, hvorfor dette punkt er vigtigt. Vi mener, det er vigtigt at fastholde et princip om, at der kan ske en begrænsning, en indskrænkning, af drift, uden at det umiddelbart medfører et erstatningsansvar. Erstatningsansvar er selvfølgelig ikke rimeligt i en situation, hvor en række erhverv uhindret og uhæmmet i en årrække har kunnet trække på, at samfundet betaler oprydning og genopretning efter de pågældende erhvervs misbrug af de naturlige ressourcer.

For det andet er netop erstatningspligten blevet brugt til at forhindre indskrænkninger eller pålæg til dambrugsdriften. Vi har set i Idum Å-sagen, hvordan erstatningsbeløbet størrelse på 5 mill. kr. har været afgørende for, at man ikke har kunnet trænge igennem.

Denne sag er ikke afsluttet, men der sker formentlig det, at overfredningsnævnet opgiver at opretholde fredningssagen mod de to dambrug ved Idum, og det er af meget naturlige grunde. Der er en samlet beløbsramme til fredning på, så vidt jeg husker, noget i retning af 9 mill. kr., og over halvdelen af dette beløb vil gå til at betale erstatning til to dambrug. Det kan man selvfølgelig ikke forsvare over for alle de øvrige fredningsbehov, der er. Men sådan virker erstatningspligten, og det ved de borgerlige partier selvfølgelig.

De borgerlige partiers synspunkt har været, at vandforsyningsloven ikke skulle give muligheder for nedlæggelser eller indskrænkninger af dambrug, i hvert fald kun imod fuld erstatning. På dette punkt har man ejendommeligt nok fået opbakning af socialistisk folkeparti. Det er helt ubegribeligt, men det

har man altså på trods af, at de borgerlige fuldstændig åbent erkender, at formålet med erstatningspligten sådan set ikke er at få erstatning, man at forhindre, at man lukker eller indskrænker dambrugene; det er det helt klare mål med erstatningspligten.

Det naturlige spørgsmål fra os andre, som er mere interesserede i vandløb og fordeling af ressourcer og miljø end i dambrug, er, hvordan man så kan få stoppet eller begrænset denne alvorlige forureningskilde. Der er andre love, som visse af de borgerlige partier siger at man så må bruge.

Derfor stiller jeg spørgsmålet: i hvor mange tilfælde er der sket væsentlige indskrænkninger i dambrug eller lukninger af dambrug i medfør af de øvrige miljølove? Der findes ikke et eneste tilfælde, hvor man har lukket et dambrug. Der er ikke et eneste tilfælde af væsentlige indskrænkninger i dambruges drift. Det viser, hvor meget det, man har tilbage, er værd, og det viser, hvor vigtigt det er at stemme imod dette ændringsforslag om at udvide tidsbegrænsningen til 25 år.

Det er ærlig talt ubegribeligt for os, at SF kan stemme for det. Jeg fatter simpelt hen ikke et kuk af det. Det er i strikte modstrid med, hvad SF ellers har ført sig frem med af miljøsynspunkter.

Det er også ubegribeligt for mig, at socialdemokratiet, som faktisk kan se betydningen af denne tidsbegrænsning på de 10 år, kan gå med til at udvide den til 25 år.

Endelig er den rolle, som det radikale venstre her spiller, ubegribelig for mig. Jeg har i hvert tilfælde forstået, at der er kræfter i det radikale venstre, som ikke uden videre hopper med på hr. Svend Haugaards vogn med hensyn til disse miljøspørgsmål. Jeg mener, det må føre til en ganske betydende kritik. Nu har man ikke sagt noget fra det radikale venstres side i dag – det vil man muligvis gøre – men hvis det radikale venstre vil tilkendegive, at de vil stemme imod dambrugsforslaget og tage deres stilling op til overvejelse, eller hvis bare en væsentlig del af den radikale folketingsgruppe vil stemme imod forslaget, vil jeg kræve udvalgsbehandling imellem anden og tredje behandling. Vil man det?

I øvrigt vil jeg sige om det radikale venstres holdning til miljøpolitikken, at den mere og mere kalder på en gennemgribende kritik. Vi har nu fået en stribe eksempler på,

[Waldorff]

hvordan det radikale venstre underkender miljøinteresser og opprioriterer erhvervsinteresser. Vi har set det i forbindelse med den genanvendelseslov, som nu er blevet trukket i ørerne i 6 uger efterhånden. Der vil vi få lejlighed til at diskutere det, og jeg skal nok vende tilbage til det.

Vi har set det i forbindelse med naturfredningsloven, hvor det radikale venstre i første omgang sagde, at man var interesseret i »grønne råd«, fordi det garanterede brugerinteresser. Men hvad er det for et forslag, man kommer med? Det er et ændringsforslag, som sikrer erhvervsorganisationernes indflydelse.

Man har set det i forbindelse med en lille ting som folketingets forretningsorden, hvor det radikale venstre fastholder, at skov- og sandflugtslovgivning er et anliggende for landbrugsudvalget og ikke for miljøudvalget.

Man har også set det i andre tilfælde, som jeg ikke skal kommentere nu, men vi vil vende tilbage til det, og vi vil også tage en diskussion offentligt af det radikale venstres rolle i forbindelse med miljølovgivning, som, når der er valgkamp, er den at føre sig frem som det lille – ganske vist borgerlige – men yderst miljøvenlige parti, og det fanger man stemmer på. Det er noget af det, der stadig giver det radikale venstre en berettigelse, men når det så kommer til stykket, varetager man intet andet end skinbarlige erhvervsinteresser.

VS vil stemme imod dette lovforslag, fordi vi vil fastslå, at indvindingsrettigheder må betragtes som et lån, som en brugsret, som samfundet stiller til rådighed. Denne brugsret må begrænses, hvor samfundsmæssige hensyn kræver det. Derfor må tidsbegrænsningerne opretholdes.

Vi ønsker at fastslå, at sådanne tidsbegrænsninger ikke må gøres illusoriske ved at blive så lange, at det vil være et helt andet samfund, som til sin tid måske vil kunne få gavn af en sådan tidsbegrænsning, hvis ellers vandløbene ikke er komplet ødelagt til den tid, så der ikke er noget at bruge dem til. Vi ønsker også at fastslå, at afgørende miljø- og ressourcehensyn ikke må udhules igennem erstatningsregler.

Svend Haugaard (RV):

Jeg synes, det er ganske fantastisk, som hr. Waldorff interesserer sig for det radikale venstres stilling til miljøspørgsmålene i stedet for at interessere sig for det forslag, der i øjeblikket er til debat. Jeg ved ikke, hvor alvorligt vi skal tage hr. Waldorffs udtalelser. Han er ganske grundigt ude at svømme i hvert fald, når han påstår, at det radikale venstre ikke skulle interessere sig for miljø sagen.

Det, der er sket i forbindelse med vores stilling til den aktuelle lovgivning, er, at vi har påvist, at der er en række urimeligheder i administrationen – ikke i loven, men i administrationen – og disse urimeligheder skader miljølovens omdømme. Jeg kan forsikre for, at vi gør mere gavn fra det radikale venstres side ved at få fjernet disse urimeligheder og få større respekt for miljølovenes overholdelse, end hr. Waldorffs overbud gør.

Vi er ikke med i udvalget om fysisk planlægning, og vi er ikke blevet spurgt. Derfor virker det lidt urimeligt at trække os ind i debatten, som det er sket her. Jeg kan meddele, at vi synes, det er en rimelig ordning, der er foreslået, og vi stemmer for den.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg skal ikke forlænge den grundige, interessante og saglige debat, vi har haft i udvalget om fysisk planlægning om forslaget til vandforsyningslov, som altså handler om andet end dambrug, vil jeg godt gøre opmærksom på. Det er fremgået i dag, som det er fremgået i udvalget, at om dette emne kan der siges både pro et contra, at det er en ting, der får sindene til, skal vi sige at gløde.

At jeg har tiltrådt en tidsbegrænsning på 25 år – det vil jeg gerne sige til hr. Waldorff – indebærer ikke, at vandindvindingsforholdene ved eksisterende dambrug ikke kan reguleres i denne periode. Lovforslaget indeholder bestemmelser om konkrete indgreb i eksisterende tilladelser, men hvis sådanne indgreb gennemføres for at tilgodese andre konkrete interesser, er der tale om et erstatningsspørgsmål.

Jeg synes, at der ud af det udvalgsarbejde, der har været, er kommet et rimeligt resultat, også et resultat, som kan give en rimelig og fornuftig administration, og jeg synes, at der her – og så kan man kalde det, hvad man vil, og efter temperament bedømme det – er skabt et resultat hen over midten til begge

[Miljøministeren]

sider. Jeg mener, det er væsentligt, at vi kan gøre sådan noget, og derfor må jeg også med de imødekomelser, der er givet, sige, at jeg må afvise fremskridtspartiets ændringsforslag.

Askjær Jørgensen (FP):

Det er ikke en lang anden omgang jeg skal tage fat på. Jeg vil takke venstre og konservative, fordi de gav os ret i intentionen i vores ændringsforslag, og til hr. Grove skal jeg bemærke, at det med ekspropriationerne er noget, der har været rejst i udvalget, men det er slet ikke med som ændringsforslag.

Til hr. Waldorff skal jeg bemærke, at der er ca. 1.000 private vandværker i Danmark, der repræsenteres af grundejere. I disse grundejerbestyrelser sidder også venstresocialister – selv om der ikke er så mange af dem i samfundet – så det, jeg har fremført under udvalgsarbejdet, er også ønsker, som er fremsat af bl. a. venstresocialister. Nu er det således, at hr. Waldorff ikke aner noget om, hvordan vandforsyning foregår i praksis, derfor har han denne negative holdning, og så var det jo trist, at han skulle starte med at sige, at han ikke i dag ville mistænkeliggøre erhvervslivet i Danmark, når han så sluttede af med så groft at gøre det.

Waldorff (VS):

Jeg går ud fra, at hr. Askjær Jørgensen bagefter giver mig navn og adresse på de pågældende venstresocialister, som ønsker at varetage de samme vandværksinteresser, som hr. Askjær Jørgensen står for.

Til hr. Svend Haugaards bemærkning om, at det ikke er miljølovgivningen, man angriber, men administrationen, vil jeg sige, at det var pokkers . . .

Formanden:

Det vil jeg helst have et andet udtryk for.

Waldorff (VS):

Det vil jeg så ikke sige, men i dette konkrete tilfælde er det altså det radikale venstre, som er med til at gennemføre en udvidelse af tidsbegrænsningen fra 10 til 25 år. Er det administrationen, hr. Svend Haugaard?

I et andet tilfælde, nemlig genanvendelsesloven, har vi ventet i 3 uger på, at det ra-

dikale venstre skulle dukke op for at bekræfte deres tilsagn i betænkningen om at ville støtte lovforslaget om genanvendelse af papir m. v. i uændret skikkelse sammen med socialdemokratiet og venstrefløjen. En skønne dag dukker hr. Svend Haugaard faktisk op og meddeler, at det er ikke rigtigt, når hans navn står på flertalsindstillingen, og at han gerne vil have lavet den om, ikke ud fra administrative hensyn, men ud fra præcis én ting, nemlig at genbrugsordninger kommunalt ikke må konkurrere med det private erhvervsliv, altså markedsmekanisme. Det er heller ikke her administration, det er lovgivning, det drejer sig om. Vi kommer tilbage til det.

Formanden:

Det vil jeg også anbefale. Jeg anbefaler, at man koncentrerer sig om forslagene, dem er der mange af på dagens dagsorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om vandforsyning m. v.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 2

forkastedes, idet 22 stemte for, 129 imod.

§ 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 27 stemte for, 125 imod.

§ 3

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes, idet 23 stemte for, 129 imod.

Ændringsforslag nr. 3 og 4, § 4, således ændret, og §§ 5 og 6

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 7
forkastedes, idet 23 stemte for, 128 imod.

§ 7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af § 8
forkastedes, idet 23 stemte for, 128 imod.

§§ 8–13, ændringsforslag nr. 8, § 14, således ændret, og §§ 15–17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9, § 18, således ændret, ændringsforslag nr. 10, § 19, således ændret, og § 20
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 om en ny affattelse af § 21
forkastedes, idet 23 stemte for, 129 imod.

Ændringsforslag nr. 12 om en ny affattelse af § 21, § 21 i den nye affattelse og §§ 22–31
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 om en ny affattelse af § 32
forkastedes, idet 23 stemte for, 131 imod.

§§ 32–45
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af § 46 betragtedes som
forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 13.

§ 46
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 betragtedes som
forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 13.

§§ 47–55
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 forkastedes ved, at § 56
vedtoges med 131 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 17 forkastedes ved, at § 57
vedtoges uden afstemning.

§§ 58–68
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 vedtoges ved, at § 69
forkastedes uden afstemning.

§§ 70–86
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 19
vedtoges med 140 stemmer mod 13.

§ 87, således ændret, og §§ 88–91
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (*Tilråb:* Ja!).

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om vandforsyning m. v.

Ændringsforslaget angående titlen og §§ 1–6
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-

[Formanden]

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 22 på dagsordenen: spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11.50

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 22, som var:

22) Spørgsmål til ministrene.

1) Til udenrigsministeren af:

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

»Hvorfor mener den danske regering, at det danske samfund skulle være interesseret i at fordømme, at forsvaret af Mauretania og Tchad er tilrettelagt med anvendelse af franske styrker?«

(Spm. nr. 779).

Skriftlig begrundelse.

Samtidig med at den danske regering på hjemmefronten skaber stadig større arbejdsløshed, brandskatning, boliguretfærdigheder, gæld og underskud, rejser den danske udenrigsminister rundt i verden og udtaler sig offentligt på en for andre lande fornærmelig måde om, hvordan man i andre lande skal løse problemer, som intet har med det danske samfunds interesser at gøre.

Senest har han fulgt statsministerens fornærmelige adfærd op over for Frankrig ved til sin socialistkollega hr. Gert Petersen i Europa-Parlamentet at udtale sig mod det hævdevundne forhold mellem Frankrig og de områder, der nu hører ind under Mauretania og Tchad. Udenrigsministeren har sagt, at han ikke synes om, at Frankrig bevarer sin nuværende stilling i disse områder. Da Frankrig ganske naturligt kraftigt protesterer herimod, er udenrigsministerens svar blot, at han ikke har udtalt sig på Frankrigs vegne, men alene som dansk udenrigsminister.

Da man vel tør gå ud fra, at end ikke udenrigsministeren pønser på, at Danmark i sine dagdrømme om at være verdensbereskende stormagt skal gå til militært angreb på Mauretania og Tchad, må det være rimeligt i det danske folketing at få oplyst, hvad den danske udenrigsminister på Danmarks vegne kan have at indvende imod, at Mauretania og Tchads forsvarsforhold tilrettelægges således, som man nu engang i de egne af verden har bestemt sig for at ordne dem.

Hvordan i alverden kan Danmark – uanset sin urimeligt stort opsvulmende udenrigsadministration – have kapacitet til at bedømme, om Mauretania eller Tchad har taget fejl ved de trufne dispositioner, og hvordan i alverden kan det danske samfund, hvis interesser udenrigsministeren lønnes for at varetage, have nogen som helst interesse i, at Danmark går den på det afrikanske område graserende socialistimperialismes ærinde ved at blande sig i denne sag?

Udenrigsministeren (Egon Jensen, fg.):

Må jeg sige til hr. Uwe Jensen (Ribe a.), at hans spørgsmål formentlig beror på en misforståelse. Jeg skal derfor benytte lejligheden til at oplyse hr. Uwe Jensen (Ribe a.) om, hvad udenrigsministeren faktisk sagde i Europa-Parlamentet.

På et spørgsmål om situationen i Afrika Horn svarede udenrigsministeren på vegne af de ni, at denne situation gav anledning til megen bekymring, især på grund af tilstedeværelsen af udenlandske styrker. I tilslutning hertil spurgte hr. Gert Petersen med en henvisning til, at der også fandtes franske styrker i de to afrikanske lande, om udenrigsministeren ikke fandt, at det ville være rart, om alle udenlandske tropper forsvandt fra Afrika. Som svar herpå udtalte udenrigsministeren følgende, som efter sagens natur kun kunne være en besvarelse i hans egenskab af dansk udenrigsminister:

»Hvad jeg bliver spurgt om her, om jeg ikke ville finde det godt, at alle udenlandske tropper forsvandt fra Afrika, gav jeg udtryk for ganske klart for et øjeblik siden. Det gælder den ene gruppes og den anden gruppes tropper. Det gælder også de tropper, der er inviteret af regeringer, sådan som f. eks. det eksempel, hr. Gert Petersen nævnte, og sådan som de cubanske tropper var inviteret af re-

[Den fg. udenrigsminister]

geringen i Angola. Det gælder alle grupper uden undtagelse.«

Det var et helt principielt svar. Det er nemlig regeringens principielle standpunkt, at afrikanske problemer kræver afrikanske løsninger, at konflikter bør løses ad fredelig vej gennem forhandlinger, at principperne om grænsernes ukrænkelighed og staternes territoriale integritet bør opretholdes, at udenlandske magter ikke bør bidrage til, at der søges opnået militære løsninger på Afrikas problemer, men at afrikanske lande som alle andre lande naturligvis har ret til individuelt eller kollektivt selvforsvar i tilfælde af væbnet angreb.

Jeg tror, at dette svar i og for sig fortæller lidt om, hvad der egentlig blev sagt, og gør det helt klart.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Det tidsmæssige interval siden udtalelsen i Europa-Parlamentet er nok medvirkende til, at sagen ikke er så aktual mere.

Nu gik det godt denne gang, og det kan jo være, at den danske og franske udenrigsminister fik talt ud og klarer eventuelle fortolkningsmæssige misforståelser på det nylige møde i Nyborg, men vil ministeren på vegne af regeringen love, at regeringen holder op med at blande sig i andre landes anliggender i tilfælde, hvor der er risiko for misforståelser og risiko for, at det kun kan føre til skade for dansk erhvervsliv og dansk omdømme internationalt set?

Ib Christensen (DR):

Nu er jeg måske den eneste her tilstedeværende, som overværede denne spørgetidsduel. Da jeg har det, vil jeg gøre opmærksom på, at det har været gjort gældende i den danske presse og nu også i indenrigsministerens svar på udenrigsministerens vegne, at udenrigsministeren besvarede hr. Gert Petersens spørgsmål i sin egenskab af dansk udenrigsminister. Det fremgik overhovedet ikke af besvarelsen dengang.

Derfor vil jeg gerne spørge den fg. udenrigsminister, om han virkelig mener, det er muligt, når udenrigsminister K. B. Andersen af hr. Gert Petersen får stillet følgende spørgsmål: »Når formanden . . .« det er Ministerrådets formand, hr. K. B. Andersen –

». . . bliver spurgt så meget om, om hvad han er klar over, vil jeg gerne have lov til at spørge formanden, om formanden er klar over, at et af medlemslandene af Fællesskaberne har tropper i to afrikanske lande . . .« og til sidst lyder det: »Mener formanden ikke, at det . . .« Med andre ord, det er klart adresseret til Ministerrådets formand, og det må være i egenskab af Ministerrådets formand, hr. K. B. Andersen svarer. Jeg synes lige, jeg vil rette denne misforståelse.

Jeg er i øvrigt ganske enig i det svar, hr. K. B. Andersen har givet, men man kan altså ikke sondre mellem, hvad der er den danske udenrigsministers svar, og hvad der er den fungerende Ministerrådsformands svar. Det er en illusion. Derfor vil jeg som sagt gerne spørge den fg. udenrigsminister, om han mener, at man virkelig kan det. Det kan ikke være alvor.

Ib Nørlund (DKP):

Det er et tillægsspørgsmål, fordi jeg mærkede mig den formulering, som indenrigsministeren her citerede udenrigsministeren for. I den forbindelse vil jeg gerne spørge, hvordan det harmonerer med godkendelsen af den franske aktion, der er foregået i de sidste dage i forhold til Zaïre, hvor det af meddelelser i dag fremgår, at man endda agter at lade disse tropper forblive i en længere periode i dette område. Efter de meddelelser, der foreligger, synes netop udsendelsen af disse tropper at have skærpet den beklagelige situation, der udviklede sig i Zaïre. Jeg ved ikke, i hvor høj grad ministeren er i stand til at svare på dette, men jeg synes nok, at der her er noget, der trænger til at blive afklaret.

Formanden:

Det sidste spørgsmål var vistnok mest egnet som et selvstændigt spørgsmål, da det ikke har direkte berøring med det andet spørgsmål. Den fungerende udenrigsminister har ordet. Er det ikke rigtigt?

Udenrigsministeren (Egon Jensen, fg.):

Jo, men jeg kan bare gøre den korte bemærkning – jeg skal ikke være uenig med formanden – at vedrørende den franske aktion er det på udenrigsministermødet på hotel Hesselet i Nyborg fra den franske udenrigsministers side forsikret, at der var tale om at

[Udenrigsministeren]

redde franske statsborgere, og så længe det er tilfældet, har man at tage det til efterretning, og det blev også gjort dér.

Må jeg sige til hr. Uwe Jensen (Ribe a.), at mig bekendt og efter de oplysninger, jeg har fra udenrigsministeren, er der ingen uoverensstemmelse mellem den danske og den franske udenrigsminister. Det havde de lejlighed til at udveksle synspunkter om på mødet i Nyborg.

Må jeg dernæst sige til hr. Uwe Jensen (Ribe a.), at jeg vil ikke på udenrigsministerens vegne fraskrive ham retten til at kritisere, selv om vi er et lille land. Vi må have lov til at have vores mening; og at tale om at blande sig i andre landes interne forhold er vistnok at bringe sagen op på et for højt plan. En dansk udenrigsminister har lige så megen ret som alle andre udenrigsministre til at kritisere noget, man ikke finder rigtigt.

Må jeg sige til hr. Ib Christensen, og det er selvfølgelig en strid om ord, men i hvert fald er det sådan, at udenrigsministeren helt klart har understreget – det er det, han har sagt til mig – at i det svar, han gav hr. Gert Petersen, talte han ikke som formand for Fællesskabet, men som dansk udenrigsminister. Det er det, han har understreget, og det må han også have ret til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *indenrigsministeren* af:

Maisted (FP):

»Mener ministeren, at man skaber flere arbejdspladser ved, at det offentlige opretter erhvervsregistre egnsvis, og finder ministeren det rimeligt, at amter bruger skatteydermidler til at oprette registerkontorer, annoncebureauer etc., som normalt oprettes på privat initiativ?«

(Spm. nr. 791).

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hr. Maisted's spørgsmål er jo en harsk mundfuld at tage. Af de med spørgsmålet fremsendte bilag fremgår det, at spørgsmålet har relation til Vestsjællands amtskommune, hvor hr. Maisted og jeg hører hjemme, og jeg har derfor indhentet nærmere oplysninger fra Vestsjællands amtsråd.

Det fremgår heraf, at der i 1976 er etableret et udviklingsråd for Vestsjællands amt.

Rådet har 7 medlemmer, hvoraf amtsrådet vælger de 3, arbejdsmarkedsnævnet ligeledes 3 og Kommuneforeningen 1 medlem.

Amtsrådets økonomiudvalg er inden for en nærmere fastsat beløbsramme bemyndiget til at stille beløb til rådighed for erhvervsudviklende og beskæftigelsesfremmende foranstaltninger – og det kan vi vel i og for sig ikke have noget imod – som udviklingsrådet finder at der bør ydes støtte til. Blandt disse aktiviteter har økonomiudvalget frigivet et beløb på 195.000 kr. til oprettelse af et erhvervsregister for Vestsjællands amt og dets markedsføring.

Til denne korte redegørelse for erhvervsregisterets oprettelse vil jeg gerne føje, at amtsrådets økonomiudvalg har anset oprettelsen for en nyttig og en erhvervsfremmende foranstaltning, og jeg finder bestemt ingen grund til at kritisere et sådant skøn. Der er ikke her tale om støtte til en enkelt erhvervsvirksomhed, men om en generelt virkende ordning, der er til gavn for amtskommunens erhvervsliv. Oprettelsen af et sådant register falder derfor efter min opfattelse inden for det område, hvor kommunerne på egen hånd lovligt kan træffe beslutninger i kraft af det kommunale selvstyre. Jeg hilser kun med tilfredshed ethvert initiativ, der tages i en primær- eller amtskommune, hvor det drejer sig om at sætte beskæftigelse i gang.

Maisted (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Vi fik som sædvanlig det socialdemokratiske svar, at når man opretter en offentlig institution på et område, som normalt hører under privat regie, så skaffer man nye arbejdspladser.

Det er jo interessant at læse brochuren om dette, hvor man altså kun har ofret 195.000 kr. på at oprette registeret, og så kommer der lidt lønningsudgifter, og hvad det ellers fører med sig, til dette beløb. Dér er det interessant at notere sig – og jeg ved ikke, om ministeren er enig med Vestsjællands amtsråd i disse beskæftigelsesforanstaltninger – at man siger til virksomhederne: hvis Deres virksomhed ikke er registreret endnu, så skynd Dem, De kan endnu nå at være med – og det er gratis! Hvad skal man forstå ved det udtryk, at det er gratis? Hvornår er det blevet gratis at oprette en offentlig institution til registrering?

[Maisted]

Jeg vil også godt høre, om ministeren finder, at det ville være rimeligt, at dette register begyndte at registrere hele Vestsjællands og måske hele Danmarks befolknings behov for, om de nu kunne få brug for det register, om der var et eller andet, de kunne tænke sig at få lavet. Er det også en beskæftigelsesfremmende foranstaltning, som ministeren kunne støtte?

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hr. Maisted og jeg har jo forskellige opfattelser af, hvad der skal overlades til privat initiativ, og hvad der skal overlades til det offentlige. Vi er fundamentalt uenige næsten på alle områder, når det drejer sig om oprettelsen af et register, som er tilgængeligt for enhver erhvervsvirksomhed, endda også hvis hr. Maisted ønsker at blive registreret. Registreringen er gratis, fordi der stilles midler til rådighed ikke bare fra det offentlige, men også fra privat side, det vil jeg bare lige understrege.

Hvis hr. Maisted ellers følger med i, hvad der foregår, så er der jo noget, der hedder en ęnsudviklingslov, hvor det offentlige i høj grad er interesseret og investerer for at skabe arbejdspladser, og det ville jeg gerne se endnu mere udbygget, end tilfældet er i dag. Jeg vil gerne sige det endnu stærkere for at understrege vores uenighed: ethvert initiativ, traditionelt eller utraditionelt, der kan bevirke, at der bare skaffes nogle få arbejdspladser, hilser jeg velkommen. Jeg synes, det er et godt initiativ, man har taget i Vestsjællands amt.

Maisted (FP):

Ja, jeg kan selvfølgelig være enig med ministeren i, at vi fundamentalt er uenige, for selvfølgelig betyder dette øgede skatter og øgede omkostninger for erhvervslivet, og at man får flere arbejdsløse. Men jeg synes ikke rigtig, jeg fik noget konkret svar fra ministeren sådan med tal på, hvor mange arbejdspladser det erhvervsregister ud over alle de mennesker, det selv beskæftiger i den offentlige sektor, ellers har skaffet. Har ministeren fået nogen redegørelse fra amtsrådet om disse glimrende resultater, man skulle have opnået derfra?

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hvis hr. Maisted havde ønsket disse oplysninger, kunne han have formuleret det i sine bemærkninger til spørgsmålet, og så havde jeg selvfølgelig også undersøgt noget sådant. Hr. Maisted taler bare om øgede skatter og øget arbejdsløshed, men somme tider betyder øgede skatter også, at der er kommet nogle i arbejde. Men det er måske hr. Maisted uvedkommende?

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:
Nathalie Lind (V):

»Er det rigtigt, at de to visitationsanlæg, der er opsat på det kgl. bibliotek, endnu ikke er taget i brug?«
(Spm. nr. 786).

Skriftlig begrundelse.

I Ekstra Bladet den 17. maj 1978 er nævnt, at to visitationsanlæg, der skulle være installeret på det kgl. bibliotek i efteråret 1977, endnu ikke er taget i brug.

Jeg rejste allerede i foråret 1977 sagen om tyverierne fra det kgl. bibliotek over for ministeren i folketinget, og ministeren svarede da, at man ville søge at øge kontrollen. Jeg går ud fra, at opsætningen af visitationsapparaterne er et led i denne kontrol, men savner forklaring på, hvorfor de ikke er taget i brug.

Nathalie Lind (V):

Hvis jeg havde været tilstrækkelig flittig og i tide havde gennemlæst det bilag, ministeren har sendt til kulturudvalget, dateret den 11. maj 1978, så havde jeg nok den 17. maj 1978 givet mit spørgsmål en lidt anden formulering og havde spurgt, hvorfor de to visitationsanlæg, som er opsat på det kgl. bibliotek, endnu ikke er taget i brug.

Det kan jeg tage til mig, men realiteten bag alt dette er, at i juli måned 1977 forelagde kulturministeren midt i sommerferieperioden en ansøgning for finansudvalget og fik tilslutning dertil i begyndelsen af august. I denne ansøgning omtales, at man skal have et visitationsanlæg på det kgl. bibliotek, at mennesker skal ansættes her, og jeg går ud fra, at de er blevet ansat.

Det, der forundrer mig, og som jeg må have lov at karakterisere som en meget speci-

[Nathalie Lind]

el form for administration, er, at man som en hastesag får en sådan bevilling igennem, og så kan vi komme hen til maj måned 1978, før man åbenbart er opmærksom på, at disse mennesker ikke kan gå i gang med den opgave, der var tiltænkt dem, og det apparat, der er anskaffet, kan heller ikke anvendes, før man får den fornødne lovhjælp. Det er det, jeg gerne vil have ministerens svar på.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det er rigtigt, at der siden november 1977 har været ansat et vagtmandskab på 6 til at betjene visitationsanlæggene, og de har i den forløbne tid været anvendt til foreløbig bevogtning af ind- og udgange samt vareudlevering, så de har altså ikke gået uden at bestille noget for deres løn.

Så kan jeg gøre den bemærkning, at jeg den 19. maj i år her i tinget fremsatte et forslag til lov om visse foranstaltninger imod tyveri fra statens samlinger, der, dersom forslaget vedtages, bl. a. vil skabe hjemmel for betjentpersonalet ved det kgl. bibliotek til i et vist omfang at foretage visitation af de personer, der ved det kgl. biblioteks udgange udvælges dertil ved betjening af de opstillede visitationsanlæg, og hjemmel til om fornødent at tilbageholde modvillige personer, indtil politiet kan komme til stede.

Når forslaget først fremsættes nu og ikke i efteråret 1977, hvor visitationsanlægget etableredes og det fornødne personale ansattes og oplærtes, så beror det på, at såvel kulturministeriets embedsmænd som justitsministeriets lovekspertter kom i tvivl om, hvorvidt det ville være tilstrækkeligt at indføre en visitationsbestemmelse i reglementet for det kgl. bibliotek, eller om det måtte anses for rigtigst at tilvejebringe en lovhjælp. Disse overvejelser vedrørende et ikke ganske ukompliceret juridisk problem har trukket i langdrag, og jeg beklager, at sagen derved er blevet forsinket. Jeg har imidlertid foretrukket at afvente tilvejebringelsen af et solidt juridisk grundlag for denne visitationsordning, der jo indebærer et vist indgreb i den personlige frihed, førend jeg satte den i kraft.

Nathalie Lind (V):

Jeg er fuldstændig opmærksom på, at vi senere på dagen i dag skal have en diskussi-

on om dette lovforslag. Jeg skal selv have den ære at være ordfører, og så får jeg jo lidt mere tid til også at tale om disse ting.

Her vil jeg blot have lov til at sige, at jeg synes, at såvel kulturministeriet som justitsministeriet sandelig burde have tilendebragt deres overvejelser, inden man sender denne ansøgning til finansudvalget og får bevilget penge og får mennesker stillet til rådighed. Nu siger ministeren, at disse seks mand, det drejer sig om, ikke har været arbejdsløse, de har bevogtet nogle ind- og udgange. Det ved jeg ikke. Alle de spørgsmål kan vi diskutere senere i dag.

Det, jeg gerne vil have lov at sige, er, at det simpelt hen er for dårligt, at det hedder sig, at disse overvejelser har trukket i langdrag. I november måned 1977, tre måneder efter at finansudvalget har givet tilslutning til bevillingen, bliver man opmærksom på, at der er noget, der ikke er i orden, og derefter lader man tiden gå. I dag skriver vi den 24. maj, og vi fik i går en ændret indkaldelse til møde i kulturudvalget, der lyder på, at vi skal overveje eventuelt at afgive betænkning i dag.

Hvis ministeren synes, at det er rimelig administration og en rimelig behandling af folketinget, så er jeg dybt uenig, men jeg vil gerne med det samme have sagt: at få det lovforslag igennem skal ikke møde vanskeligheder hos os. Det er ikke det, men det er selve den måde, denne sag er blevet behandlet på, som jeg er dybt utilfreds med.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg kan altså allerede på dette tidspunkt glæde mig over, at lovforslaget vil få en velvillig og god modtagelse, så vi kan få det igennem.

Så skal jeg kun gøre den bemærkning, at jeg allerede har beklaget, at det har taget den tid. Men jeg ved da, at fru Nathalie Lind både som tidligere kulturminister og i særdeleshed som tidligere justitsminister ved, at dér, hvor juraen kommer ind og der kommer særlige juridiske problemer, kan det tage sin tid.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Formanden:**

Fra ministre er modtaget besvarelser af skriftlige spørgsmål.

Spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget er sammen med besvarelserne heraf optaget i Folketingstidende nedenfor:

Robert Pedersen: spm. nr. 713.

Honoré: spm. nr. 757.

Ingolf Knudsen: spm. nr. 759.

Glensgård: spm. nr. 766 og 781.

Uwe Jensen (Ribe a.): spm. nr. 769, 776 og 778.

Voigt: spm. nr. 770.

Grove: spm. nr. 780.

Til *miljøministeren* (27/4 78) af:

Robert Pedersen (S):

»Hvilke forholdsregler agter ministeren at tage for at sikre, at de bestemmelser og servitutter, der er pålagt fredede områder, overholdes?«

(Spm. nr. 713).

Begrundelse.

Det fremgår af en artikel i Feltornitologen nr. 3, 1977, at det fredede sumpområde ved Vest Stadil Fjord misligholdes. Området, der er meget rigt på dyreliv, blev i 1974 endeligt fredet med en betydelig erstatning til lodsejerne. Det er af afgørende betydning for området, at der holdes en tilstrækkelig vandstand, men i artiklen hævdes, at vandstanden, der kontrolleres af lodsejerne, holdes betydeligt under det påkrævede minimum. Overfredningsnævnet er opmærksom på problemet, og fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt er blevet bedt om at tage sig af sagen, men har endnu ikke kunnet afse tid.

På denne baggrund kan man rejse det spørgsmål, om det ikke ville være rimeligt at afsætte midler til at kontrollere, at rekreative områder bevares i en ordentlig stand. Udgifterne hertil ville være ubetydelige i forhold til de beløb, der i dag anvendes på fredning.

Besvarelse (16/5 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Baggrunden for spørgsmålet er den i begrundelsen nævnte sag om tilsynet med fred-

ningen af arealer ved Vest Stadil Fjord. I august sidste år besvarede jeg et spørgsmål stillet af hr. Mølgaard vedrørende denne sag.

Om sagen kan jeg oplyse, at fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt nu løbende kontrollerer vandstanden i Vest Stadil Fjord, og udvalgets sekretariat har udarbejdet en redegørelse for vandstands- og dyrkningsforholdene i og omkring fjorden.

Sagen er af fredningsplanudvalget oversendt til fredningsnævnet til afgørelse af, hvilke skridt der yderligere skal tages til sikring af kendelsens bestemmelse om vandstandshøjden.

Jeg kan til besvarelse af selve spørgsmålet oplyse, at de nærmere regler for varetagelsen af tilsyns- og plejeopgaverne fastsættes af miljøministeren med hjemmel i naturfredningslovens § 62. Sådanne nærmere regler er ikke fastsat, men tilsynet med fredninger varetages i praksis af fredningsnævnene med bistand af fredningsplanudvalgene.

Jeg er opmærksom på, at arbejdet med sikringen af, at fredningsbestemmelser bliver overholdt, på grund af utilstrækkelige arbejdsressourcer ikke har været varetaget systematisk under den nugældende naturfredningslov. Det gælder både kontrollen med, at de almindelige rådighedsindskrænkninger i naturfredningsloven og bestemmelser i fredningskendelser overholdes, samt kontrollen med de fredede områders tilstand.

Jeg har under forhandlingerne med Amtsrådsforeningen om naturfredningsloven aftalt med formanden, amtsborgmester Erling Tiedemann, at dette spørgsmål ville blive taget op og drøftet med Amtsrådsforeningen efter lovens vedtagelse. Efter at loven nu er blevet vedtaget, vil disse forhandlinger blive indledt snarest.

Som jeg understregede i mit svar til hr. Mølgaard, kan samfundet naturligvis ikke acceptere, at bestemmelser i naturfredningsloven samt i de afgørelser og kendelser, fredningsmyndighederne træffer med hjemmel i loven, ikke efterleves.

Man må imidlertid gøre sig klart, at en forudsætning for en effektiv indsats på området vil være, at der er de fornødne offentlige midler til rådighed.

Jeg vil under de forestående forhandlinger om varetagelsen af tilsyns- og plejeopgaverne lægge megen vægt på, at der bliver tilvejebragt en tilfredsstillende løsning på dette vig-

[Miljøministeren]

tige problem, og at der i den forbindelse stilles de nødvendige samfundsmæssige ressourcer til rådighed.

Til *udenrigsministeren* (3/5 78) af:

Honoré (KrF):

»Vil udenrigsministeren gøre sin indflydelse gældende over for de sovjetiske myndigheder, således at de ændrer deres holdning til Igor Ogurtsov, der er dømt for landsforræderi, fordi han har været med til at danne et socialist-kristeligt forbund med det formål at ændre Sovjetunionens politiske styreform og sociale samfundsordning?«

(Spm. nr. 757).

Begrundelse.

Igor Ogurtsov er en af de første, der inden for de seneste 10 år er blevet dømt for politisk virksomhed i Sovjetunionen. Hans sag blev behandlet på et tidspunkt, hvor der endnu ikke var så megen offentlig debat om forholdene i Sovjetunionen.

Ifølge oplysninger til Sakharov-høringens Komité er Igor Ogurtsov blevet urimelig hårdt behandlet i forhold til dem, der senere er blevet dømt for kritik af forholdene i Sovjetunionen, netop fordi der ikke var så stor interesse for forholdene, da han blev dømt. Igor Ogurtsov har overtrådt de sovjetiske love ved at danne et forbund med det formål at ændre Sovjetunionens politiske styreform og sociale samfundsordning, men forbundets virksomhed kan ikke fortolkes som landsforræderi. Det er derfor urimeligt, at Igor Ogurtsov er blevet idømt 20 års frihedsberøvelse.

Besvarelse (16/5 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Ifølge de foreliggende oplysninger er hr. Igor Ogurtsov dømt for landsforræderi for at være med til at danne et socialist-kristeligt forbund med det formål at ændre Sovjetunionens politiske styreform og sociale samfundsordning. Disse oplysninger søger jeg for øjeblikket uddybet gennem den danske ambassade i Moskva.

Jeg vil dog i anledning af det rejste spørgsmål nævne, at Sovjetunionen ligesom Danmark har tilsluttet sig konventionen om

borgerlige og politiske rettigheder (ikrafttrådt den 23. marts 1976, jfr. Lovtidende C 1976, side 154 ff.). Heraf følger bl. a., at Sovjetunionen har forpligtet sig til at acceptere, at landets lovgivning og praksis inden for konventionens anvendelsesområde gøres til genstand for eksamination i den ekspertkomité, der er oprettet under konventionen (menneskerettighedskomiteen).

Jeg vil derfor mene, at det rette forum for behandling af de nærmere omstændigheder i forbindelse med hr. Igor Ogurtsovs domfældelse og specielt strafudmålingen i forbindelse med domfældelsen vil være denne komité, som folketingsmedlem, professor Ole Espersen for øjeblikket er medlem af.

Til *undervisningsministeren* (3/5 78) af:

Ingolf Knudsen (CD):

»Hvad er ministerens kommentar til og politiske vurdering af det britiske labour-partis uddannelsesbetækning Green Paper, som lektor Arne Hermann har redegjort for i kronikken i Berlingske Tidende tirsdag den 2. maj 1978?«

(Spm. nr. 759).

Begrundelse.

Jeg har ofte på centrum-demokraternes vegne hævdet, at CDs skolepolitik ikke ligger på linie med de tanker, som man gør sig f. eks. hos venstre og fremskridtspartiet, men tværtimod burde få socialdemokratiets støtte, da grundholdningen er den samme. Det har ikke altid vundet genklang og forståelse hos undervisningsministeren, desværre.

Nu ser jeg til gengæld, at det britiske labour-parti i sine reformplaner tager nøjagtig det udgangspunkt, som også er centrum-demokraternes, og at de understreger og peger på de samme problemer vedrørende det engelske skolesystem, som vi også finder er gældende i Danmark.

Det vil derfor være spændende og storsindet, om den danske undervisningsminister vil vedkende sig socialdemokratisk skolepolitik på linie med søsterpartiets i England. På den måde kan ministeren også yde retfærdighed til centrum-demokraterne, hvis skolepolitik reelt ligger socialdemokratiets nærmere end de fleste andre partiers i folketinget. Vi er interesseret i at understrege, at det hidtidigt

[Ingolf Knudsen]

benyttede frihedsbegreb netop giver frihed til, at overklassen beholder monopolet på uddannelsen og underklassen friheden til at fortsætte i uvidenhedens underklasse. Den form for frihed ville en Marx, en Brecht, en Lenin eller en Mao ikke have givet meget for, heller ikke socialdemokraterne eller centrum-demokraterne.

Besvarelse (16/5 78):

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg mener ikke, at det vil være rigtigt af mig at kommentere og vurdere en igangværende skolepolitisk diskussion i et andet land.

Jeg skal derfor indskrænke mig til at gøre opmærksom på, at vi i Danmark har en folkeskolelov, en gymnasieskolelov og en læreruddannelseslov med tilhørende bekendtgørelser, som fastlægger, hvilke fag der er obligatoriske, og hvilke der er valgfri, hvor i skole-/uddannelsesforløbet der skal undervises i de enkelte fag, og hvilke krav der skal stilles til eksamen. Hertil kommer for folkeskolens vedkommende undervisningsministeriets vejledende læseplaner og undervisningsvejledninger for de enkelte fag.

Endelig afholdes skriftlige eksaminer efter centralt stillede opgaver, medens der ved såvel mundtlige som skriftlige eksaminer medvirker censorer, der er beskikkede af undervisningsministeriet.

I England og Wales kender man ikke en tilsvarende lovgivning med tilhørende eksamensordninger. Dér er det overladt til de 105 lokale skolemyndigheder i counties (amter) og storbyerne at bestemme skolestrukturen, hvilke fag der skal undervises i, hvilke der er obligatoriske, og hvilke der er valgfri, at fastsætte pensum- og timeplaner osv. Eksaminer afholdes af 8 forskellige eksamenskommissioner, der i de fleste tilfælde har tilknytning til et universitet. I den forbindelse kan det bemærkes, at de engelske og walisiske universiteter ikke er statsinstitutioner.

Hvad læreruddannelsen angår, så foregår den normalt ved institutioner, som drives af de lokale skolemyndigheder.

Som det fremgår af denne korte redegørelse, er det engelsk/waliske skolebillede meget forskelligt fra det danske, og jeg mener ikke, at de forhold, som har motiveret min britiske kollega til at starte en debat om sko-

lesituationen i England og Wales, giver mig anledning til at tage et lignende initiativ her i landet.

Til *ministeren for offentlige arbejder (8/5 78)* af:

Glensgård (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at de amerikanske myndigheder eventuelt vil opsigte luftfartsaftalen med Danmark, såfremt Danmark ikke godkender North West Airlines som ruteselskab og den prispolitik, dette selskab fører, og hvilke reaktioner forventer ministeren fra SAS, såfremt ministeren godkender en lavpriserute fra Skandinavien til USA?«

(Spm. nr. 766).

Begrundelse.

Efter mange års kamp for den jævne mands rettigheder til lufttransport ser det nu ud til at lykkes for ruten mellem København og USA. Fremskridtspartiet håber derfor, at ministeren vil godkende den lavpriserute, North West Airlines vil oprette, og kan i denne forbindelse tilføje, at en helt naturlig følge af en sådan tilladelse må være, at de danske luftfartsselskaber også får trafikrettigheder på USA.

Den daværende handelsminister Per Hækkerup svarede i folketinget for nogen tid siden, at Danmark ikke umiddelbart skulle godkende de såkaldte ABC-charterflyvninger fra USA. Nu er der tilsyneladende mulighed for, at North West Airlines reelt får denne rettighed.

Modsætter ministeren sig dette, må det forventes, at de amerikanske myndigheder opsigte luftfartsaftalen, idet USA så godt som overalt har indgået luftfartsaftaler, der accepterer charter.

Besvarelse (17/5 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Spørgsmålets første del er til dels baseret på en forudsætning, som er uden aktualitet, idet det overhovedet ikke har været påtænkt at nægte at godkende udpegningen af North West Airlines som ruteselskab i henhold til den dansk-amerikanske luftfartsaftale.

[Ministeren for offentlige arbejder]

En sådan udpegning betragtes her – som i andre tilfælde – som et nationalt anliggende for den udpegede stat.

For så vidt angår godkendelsen af selskabets prispolitik kan jeg oplyse, at selskabet allerede har fået godkendt dets normalpriser og -rater. Det er således alene de såkaldte »Bargain fares«, som ministeriet endnu ikke har taget stilling til. North West Airlines' ansøgning har været uklar på en lang række punkter, hvilket har vanskeliggjort en realitetsbehandling. Dette har ministeriet meddelt selskabet, som for nogle punkters vedkommende har indsendt supplerende oplysninger, mens andre forventes afklaret under en forestående drøftelse mellem repræsentanter for selskabet og ministeriet.

Det er på denne baggrund ikke muligt for mig at tilkendegive, hvilken endelig stilling, ministeriet måtte komme frem til i sagen.

Jeg kan som svar på hr. Glensgårds hypotetiske spørgsmål så meget desto mindre begynde at gætte på, hvilken reaktion de amerikanske myndigheder måtte iværksætte.

I betragtning af at ansøgningen som nævnt af tekniske grunde, som må tilskrives North West Airlines' uklare ansøgning, endnu ikke har kunnet realitetsbehandles, finder jeg det ikke rimeligt at udtale mig om, hvilke reaktioner fra SAS jeg forventer i tilfælde af en hel eller delvis godkendelse af selskabets ansøgning.

Til fiskeriministeren (9/5 78) af:

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at det er Storbritanniens blokering af tredjelandsaftalerne, der hindrer en løsning på spørgsmålet angående de norske licenser til industrifiskeriet?«
(Spm. nr. 769).

Begrundelse.

EF-Kommissionen har afsluttet drøftelserne med tredjelandene og heriblandt Norge.

I årets første kvartal accepterede Norge 235 licenser til Danmark og har endvidere støttet, at EF får ca. 400 licenser fremover.

Licenserne kan dog ikke udleveres til de pågældende fiskere, idet ordningen ikke kan træde i kraft, før alle 9 EF-lande er enige.

Efter sigende vil Storbritannien ikke anerkende denne aftale ved at undlade at acceptere forhandlingsresultatet.

Fiskerne kan ikke leve med denne politik og må snarest have et svar. Det er også for sent, om licenserne tildeles, når pågældende industrifiskerisæson i de norske farvande er ovre om ganske få måneder.

Besvarelse (16/5 78):

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Som bekendt udstedte Norge 235 licenser til EFs industrifiskeri i norsk zone i første kvartal 1978. Disse licenser tilfaldt alle Danmark.

Da aftalen mellem EF og Norge om gensidigt fiskeri endnu ikke er underskrevet, har Norge meddelt, at de allerede udstedte licenser vil kunne benyttes, indtil der er opnået enighed om antallet af licenser til industrifiskeri for resten af 1978.

Der er netop afsluttet forhandlinger om antallet af disse licenser. Disse forhandlinger kom i stand på dansk initiativ og er ført mellem Norge og repræsentanter for EF-Kommissionen og Danmark. Norge har ved disse forhandlinger givet tilsagn om, at der til EF-fartøjer kan udstedes 475 licenser til industrifiskeri i norsk zone for den resterende del af 1978, og er indstillet på, at licensudstedelsen meget hurtigt vil kunne finde sted.

De danske fiskerierorganisationer er på denne baggrund anmodet om snarest muligt at fremkomme med indstilling om, hvilke danske fartøjer man ønsker disse 475 licenser tildelt.

Jeg kan således ikke bekræfte, at der er tale om nogen hindring for en snarlig udstedelse af licenserne.

Til justitsministeren (9/5 78) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren oplyse, om de prøvesagkyndige anvender forskelligartet bedømmelsesgrundlag for, om en elev er egnet til at bestå en førerprøve, og vil ministeren i den forbindelse give en særlig bedømmelse af stregheden hos prøvesagkyndig Rasmus Madsen, Langeland?«

(Spm. nr. 770).

[Voigt]

Begrundelse.

Når jeg har fundet det nødvendigt at bruge folketingets spørgetid i denne sag, skyldes det, at det ikke er lykkedes at få mit brev af 30. marts 1978 til ministeren om, hvordan det forholder sig i sagen med Rasmus Madsens udøvelse af sit job som prøvesagkyndig, besvaret. Jeg beklager naturligvis, at ministeren ikke på 39 døgn har været i stand til at besvare et af de breve, som man gentagne gange har anvist som fremgangsmåde fremfor benyttelse af spørgetiden. Det er sørgeligt, at man fra regeringens side ustandselig i massemedierne klandrer fremskridtspartiets medlemmer for at benytte spørgetiden til at få belyst de problemer, der tynger borgeren i hans hverdag, når man fuldstændig ignorerer de henvendelser, man retter i brevform. Nu må denne usaglige kritik da forstumme.

*Besvarelse (19/5 78):***Justitsministeren (Erling Jensen):**

De køreprøvesagkyndige anvender samme bedømmelsesgrundlag over hele landet. Som det fremgår af mit svar til spørgeren i den konkrete sag, gælder dette også de køreprøvesagkyndige på Langeland.

Til *socialministeren* (12/5 78) af:**Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):**

»Finder ministeren, at det er en rimelig behandling af kommunerne, at de ikke rettidigt er blevet gjort bekendt med, at de kunne blive nødt til igen i 1978 at betale de pædagogstuderendes vikarudgifter vedrørende konferencetimerne i daginstitutionerne?«
(Spm. nr. 776).

Begrundelse.

Siden marts 1977 har problemet været drøftet mellem socialministeriet, undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening.

I 1977 løstes det ved, at socialministeren via Kommunernes Landsforening henstillede til kommunernes socialudvalg, at de betalte beløbet som en engangsforeteelse. Udgiften henhører under undervisningsministerens område, men hun havde ikke penge på budgettet, og det var vel for at fri undervisnings-

ministeren for at søge en tillægsbevilling, at udgiften blev lagt over til kommunerne.

Siden har ingen hørt mere til sagen, før de studerende nu står og skal ud i praktik og det viser sig, at seminarierne igen ingen penge har på budgettet og derfor igen henvender sig til socialudvalgene og anmoder om, at man her lægger pengene ud.

Sagen er bare, at heller ikke socialudvalgene har penge på budgettet, og det er efter spørgerens mening lige groft nok, at et socialudvalg skal gå til byrådet efter en tillægsbevilling for at kunne betale en udgift, der er kommunen totalt uvedkommende.

*Besvarelse (19/5 78):***Socialministeren (Eva Gredal):**

Vikarudgifterne ved praktik på daginstitutioner har hidtil været finansieret som institutionsudgifter ved betaling fra henholdsvis staten, kommunerne og forældrene og ikke, som det synes antaget i begrundelsen til spørgsmålet, som en ren statsudgift under undervisningsministeriets område.

I 1977 blev det aftalt ved forhandling mellem formanden for Kommunernes Landsforening, undervisningsministeren og socialministeren, at institutionerne fortsat skulle afholde de omtalte vikarudgifter som hidtil, men således at der så vidt muligt med virkning fra 1. april 1978 skulle søges tilvejebragt en ordning, hvorefter udgifterne fremover blev overført til de respektive seminariers konti på finansloven under undervisningsministeriet og socialministeriet.

Det kan derfor oplyses, at der fra de 2 ministeriers side er taget skridt til at få de bevilgende myndigheders tilslutning til gennemførelse af denne ordning.

Til *indenrigsministeren* (12/5 78) af:**Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):**

»Er det rigtigt, at der foreligger en beslutning om, at kommunerne fremtidig skal have deres bloktilskud beskåret med et beløb svarende til, hvad disse i 1977 betalte for undervisningsministeriet i form af vikartimer i forbindelse med de pædagogstuderendes konferencetimer?«

(Spm. nr. 778).

Begrundelse.

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

I 1977 betalte kommunerne denne udgift efter henstilling fra Kommunernes Landsforening. Forudsætningen var, at der var tale om en engangsforestilling. Der skal nu foreligge en aftale om, at socialministeriet og undervisningsministeriet i fremtiden vil dele denne udgift, men at man vil beskære kommunernes bloktilskud og dermed reelt vælte en del af statsopgaverne over på kommunerne.

Spørgeren finder, at det er grove løjer – såfremt det er rigtigt – at takken for, at kommunerne reddede situationen i 1977 ved at overtage udgiften, nu skal være, at man beskærer bloktilskuddet.

Da kommunerne står over for at skulle lægge budgetter, må det være rimeligt, at ministeren redegør for, hvordan kommunerne skal forholde sig over for problemet med vikarudgiften. Et af problemerne er, at hvis de to ministerier fremover skal dele udgiften, hvem skal så have pengene – seminarierne eller de sociale udvalg – eller skal det være kommunernes kulturudvalg? Udgiften er undervisningsmæssig og ikke social. I besvarelsen kunne det være rart at få belyst, om det er rigtigt, at undervisningsministeren har pengene på sit budget i år, men blot ikke vil overføre dem til seminarierne, før sagen om trækket i bloktilskuddet er ordnet. Da dette bloktilskud først kan få virkning for 1979, er problemet for 1978 stadig ikke løst ved, at de sociale udvalg lægger pengene ud, for hvornår kan de forvente at få dem igen?

Besvarelse (19/5 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt en beslutning herom, men hvis der tilvejebringes en ordning, hvorefter udgifter til vikarer i forbindelse med de pædagogstuderendes konferencetimer skal finansieres af de pågældende seminarier, vil det være regeringens udspil ved forhandlingerne med de kommunale organisationer om tilskuddene efter objektive udgiftsbehovskriterier, at den kommunale besparelse fratrækkes tilskudspuljen.

Til *ministeren for skatter og afgifter (12/5 78)* af:

Grove (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvilke årsager der er til, at ejendommen matr.nr. 16 a, 54 og 2 i, Løvel by og sogn, Viborg, ikke er sat til tvangsauktion, uanset at kildeskattedirektoratet i årene 1973 til 1978 har ladet lyse udpantning af ejendommen for ejers skyldige skatter til et samlet beløb af mellem 1,5 og 1,6 mill. kr.«

(Spm. nr. 780).

Begrundelse.

Denne ejendom var en virkelig god og veldrevet gård på ca. 100 tdr. ld., indtil den nuværende ejer overtog gården omkring 1970. Siden den tid er jorden ikke blevet dyrket, stuehuset er nu ubeboeligt og staldbygningerne meget forsømte.

Kriminalretten i Viborg idømte den nuværende ejer en bøde på 2.000 kr. om måneden, indtil han havde draget omsorg for, at jorden blev dyrket og bygningerne forsvarligt vedligeholdt. Denne dom blev afsagt i marts 1977, og ejeren driver stadig ikke gården forsvarligt. Den er nu nærmest at betragte som en ødegård.

Til trods herfor har kildeskattedirektoratet såvel i 1977 som 1978 ladet foretage nye tinglysninger for skattegæld i ejendommen. Handleværdien af denne gård bliver mindre år for år og kan ikke dække skattegælden, der er blevet større og større.

Besvarelse (22/5 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det stillede spørgsmål angår en konkret sag om inddrivelse af skatterestancer, og en detaljeret redegørelse, herunder vedrørende skatteyderens økonomiske forhold, vil være i strid med reglerne i statsskattelovens § 44 og kildeskattelovens § 87, jfr. lov om offentlighed i forvaltningen § 2, stk. 1.

Jeg kan dog meddele, at statsskattedirektoratet har oplyst, at direktoratet ved skrivelse af 7. april 1978 har bemyndiget opkrævningskommunen til at lade nævnte ejendom sælge ved tvangsauktion, og at skatteyderen den 12. maj 1978 har anmodet om et personligt møde med statsskattedirektoratet for at drøfte afviklingen af sine restancer.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Til *ministeren for skatter og afgifter* (16/5 78) af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren fastholde den rimelige og saglige rationalisering af distriktoldkamrene, som ministeren har forelagt folketingets skatte- og afgiftsudvalg, og kan ministeren bekræfte, at regeringen ser sig nødsaget til at overveje at ansøge om merbevilling i folketingets finansudvalg, såfremt rationaliseringen ikke kan gennemføres på grund af politiske hensyn bl. a. til partierne venstre og CD?«

(Spm. nr. 781).

Begrundelse.

Efter samråd i et par folketingsudvalg, hvor ministeren klart har tilkendegivet, at der i alle de berørte byer opretholdes toldekspeditionssteder med en bemanning, der har kompetence, som bevirker, at erhvervslivet ikke får forringet service, er det nødvendigt at få klarhed over, om ministeren vil lade sig skræmme af venstre og centrumdemokraterne.

Spørgeren ville ikke fastholde ministeren på rationaliseringen, såfremt denne ville medføre urimelige ekstra omkostninger for erhvervslivet.

Imidlertid er det klart tilkendegivet, at opretholdelsen af toldekspeditionsstederne i f. eks. Fredericia og Middelfart vil dække alle personlige henvendelser, som i dag udføres af toldkamrene.

Fremskridtspartiet tager derimod afstand fra regeringens anvendelse af den rationaliserede arbejdskrafts indsættelse i en for erhvervslivet ødelæggende mermomskontrol.

Besvarelse (22/5 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

På grundlag af en i maj 1976 afgivet betænkning om toldvæsenets arbejde og organisation afgav direktoratet for toldvæsenet i november 1976 en indstilling til toldepartementet om gennemførelse af en større rationaliseringsplan for toldvæsenet. Baggrunden herfor var, at toldvæsenets personale på grund af sparebestræbelserne var blevet væsentligt reduceret samtidig med, at toldvæse-

nets arbejdsopgaver var blevet stærkt forøget. Foruden en række forslag til forenkling af toldvæsenets arbejdsrutiner indeholdt rationaliseringsplanen bl. a. forslag om nedlæggelse af toldkamrene i Thisted, Vejle, Fredericia og Korsør samt de særlige grænsetoldkamre i Padborg og Rødbyhavn. Ved nedlæggelse af toldstederne ville blive frigjort ca. 130 mand, der i stedet skulle indsættes i en styrkelse af momscontrollen.

Efter at forslagene har været genstand for en meget grundig undersøgelse, herunder forhandlinger med erhvervslivet, de implicerede kommuner og amtskommuner samt med personaleorganisationerne og de berørte personalegrupper, har jeg den 16. maj 1978 besluttet, at der ikke skal foretages nedlæggelse af toldkamre i provinsen. Jeg har samme dag udsendt en meddelelse herom, bl. a. til pressen.

Den øvrige del af rationaliseringsplanen for toldvæsenet vil blive opretholdt, og som et led i effektiviseringen af toldvæsenet vil jeg søge at opnå bevillingsmæssig dækning for udgifterne til en forøgelse af toldvæsenets personale af tilsvarende størrelse som den frigørelse, som nedlæggelserne ville indebære.

Bortfaldet spørgsmål:

Formanden:

Medlem af folketinget Gert Petersen har meddelt mig, at han ønsker at tage sit den 9. maj 1978 indleverede spørgsmål til statsministeren (nr. 768) vedrørende blokader tilbage.

Spørgsmålet, der herefter er bortfaldet, var sålydende:

Til *statsministeren* (9/5 78) af:

Gert Petersen (SF):

»Vil statsministeren revidere sit syn på blokaden under BT-konflikten, så det kommer til at svare til de synspunkter, han har givet udtryk for omkring de fysiske blokader af danske havne?«

(Spm. nr. 768).

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af: